

Svenska
Fallskärmsförbundet

Tilläggsproposition - Anonyma drogtester inom Svenska Fallskärmsförbundet

Bakgrund och uppdrag

Riksstämman 2025 biföll Proposition 2 med förbehåll att en tilläggsproposition skulle arbetas fram för att utreda juridiska aspekter, lämpligheten med anonyma drogtester eller om bättre metod finns, och ta fram en konkret handlingsplan med kostnadsram.

Detta förslag fokuserar på implementation av anonyma drogtester som primär åtgärd för att kartlägga eventuella drogproblem inom förbundet.

I denna tilläggsproposition återfinns:

1. Juridiska aspekter,
2. Lämplighet och utvärdering om alternativ metod,
3. Förslag till konkret programutformning,
4. Kostnadsram.

Bilagor:

BILAGA A: Beskrivning av alternativa metoder

BILAGA B: Testförfarande

BILAGA C: Teknisk implementation för anonymitet

Yrkande

Styrelsen yrkar att den extra Riksstämman:

Godkänner programmet för anonyma drogtester enligt denna proposition.

1. Juridiska aspekter

Säkerhetsansvar enligt flygsäkerhetsreglering

SFF:s delegerade myndighetsansvar enligt TSA 2021-166 och TSFS 2025:13 §15:

"Fallskärmshoppning ska utföras under uppsikt av en hoppledare"

SBF 402:02.8.1-8.2 fastställer tydligt att:

"Det åligger respektive hoppare att inför hoppning få klartecken från behandlande läkare om aktuell medicinering är förenlig med hoppning"

"Substanser som påverkar centrala nervsystemet" och "substanser som försämrar förmågan att agera eller reagera" är **inte förenliga med hoppning**

Detta ger SFF både rätt och skyldighet att vidta förebyggande säkerhetsåtgärder.

GDPR-grund

Alternativ A: Art. 6.1(c) "Rättslig förpliktelse"

- SFF:s delegerade myndighetsansvar kräver säkerhetsövervakning
- Starkare grund än berättigat intresse

Alternativ B: Art. 6.1(f) "Berättigat intresse"

- SFF:s säkerhetsansvar för medlemmar och allmänhet
- Intresseavvägning: Säkerhetsansvar väger tyngre än begränsad integritetsränkning

Känsliga personuppgifter (Art. 9 GDPR)

Grund: Art. 9.2(g) "Väsentligt allmänintresse"

- Flygsäkerhet utgör väsentligt allmänintresse jämförbart med trafiksäkerhet
- Stöds av Transportstyrelsens säkerhetsansvar

Föreningsrättslig grund

Stadgemässig behörighet: SFF:s delegerade myndighetsansvar från Transportstyrelsen ger stark befogenhet att vidta förebyggande säkerhetsåtgärder.

Proportionalitetsprincip: Anonyma tester är en proportionerlig metod för att erhålla nödvändig säkerhetsinformation.

Svenska
Fallskärmsförbundet

2. Lämplighet och utvärdering om alternativ metod

Som svar på Riksstämmans uppdrag att utreda "om bättre metod finns" har följande alternativ utvärderats:

Analyserade alternativ:

- **Självrapportering med amnesti** - Anonyma enkäter om substansbruk
- **Utökad läkarundersökning** - Drogscreening vid obligatoriska läkarundersökningar
- **Säkerhetsinitiativ** - Fokus på utbildning och kulturförändring
- **Hybridmodell** - Kombination av flera metoder

Detaljerad beskrivning av dessa alternativ finns i Bilaga A.

Rekommendation: Anonyma drogtester bedöms som mest effektiv metod för att kartlägga drogproblem med hög tillförlitlighet och stark juridisk grund.

3. Förslag till konkret programutformning

Urval och omfattning

Målgrupp: Aktiva fallskärmschoppare som genomför hoppning i regi av SFF-ansluten klubb

Urvalsmetod: Stratifierat slumpmässigt urval:

- Ca 100 personer under 2025
- Fördelning över olika klubbar och aktivitetsnivåer
- Fokus på genomförbarhet och större arrangemang

Tidsplan och implementation

Fas 1: Förberedelse (Q2 2025)

- Upphandling av testleverantör,
- Genomförande av integritetskonsekvensbedömning (DPIA),
- Utveckling av informationsmaterial,
- Juridisk slutgranskning.

Fas 2: Implementation (Q2-3 2025)

- Testning med frivilliga deltagare,
- Kontinuerlig uppföljning/kvartalsrapportering,
- Kontinuerlig utvärdering och justeringar.

Fas 3: Utvärdering (Q3-Q4 2025)

- Rapportering till SFF,
- Utvärdering av resultat,
- Återkoppling och uppföljning om möjligt till Förbundskonferens 2025 (men senast till Förbundsstämma 2026).

Svenska
Fallskärmsförbundet

4. Kostnadsram

Bedömd kostnad för 100-150 tester:

- Provtagning och analys: 100 000 kr
- Projektledning och administration: 15 000 kr
- Integritetskonsekvensbedömning (DPIA) och juridisk rådgivning: 20 000 kr
- Rapportering och uppföljning: 15 000 kr
- **Total kostnadsram: 150 000 kr**

Svenska
Fallskärmsförbundet

BILAGA A: Beskrivning av alternativa metoder

ALTERNATIV 1: Självrapportering med amnesti

Anonyma hälso- och säkerhetsenkäter

Metod: Digital anonymiserad enkät om substansbruk och säkerhetsattityder

- Kvartalsenkäter via säker webbtjänst
- Krypterad dataöverföring och anonymiserad lagring
- Kompletterande djupintervjuer med frivilliga deltagare

Fördelar:

- Inga fysiska prover krävs
- Låg kostnad
- Troligen högt deltagande
- Mindre integritetskränkande

Nackdelar:

- Risk för underrapportering
- Mindre objektiva resultat
- Svårare att verifiera sanningsenlighet

ALTERNATIV 2: Utökad medicinsk säkerhetskontroll

Integration i befintliga läkarundersökningar

Grund: SBF 402:02.2.1 kräver redan läkarundersökning före första hopp

Tillägg: Frivillig drogscreening vid läkarundersökningar

Fördelar:

- Bygger på befintlig struktur

Svenska Fallskärmsförbundet

- Medicinskt fokus och kompetens
- Naturlig integrering i säkerhetsprocessen

Nackdelar:

- Begränsad täckning (endast vid läkarbesök)
- Risk för undvikande av läkarundersökningar
- Mindre representativ statistik

Riktad läkarkontroll vid misstanke

Tillämpning: Krav på läkarintyg vid konkret misstanke om påverkan enligt SBF 402:02.8.1

Process: Konfidentiell hantering via förbundsläkare

ALTERNATIV 3: Förebyggande säkerhetsinitiativ

Kultur- och utbildningsprogram

Säkerhetsutbildning: Utökad utbildning om substanser och flygsäkerhet

- Obligatoriska säkerhetsmoduler i instruktörsutbildning
- Årliga säkerhetsseminarier på klubbnivå
- Digital utbildningsplattform om droger och flygsäkerhet

Peer-support: Kamratstödsprogram för hoppare med problem

- Utbildade samtalspartners inom förbundet
- Konfidentiell rådgivningstjänst
- Koppling till professionell behandling

Mätbarhet: Säkerhetsenkäter och incidentrapportering

Fördelar:

- Fokuserar på förebyggande och kulturförändring
- Bygger förtroende och öppet klimat
- Långsiktigt hållbar approach

Nackdelar:

Svenska Fallskärmsförbundet

- Svårare att mäta konkret effekt
- Längre tid till resultat
- Ingen objektiv kartläggning av nuläge

ALTERNATIV 4: Hybridmodell

Kombination av metoder

Steg 1: Anonyma säkerhetsenkäter för bred kartläggning

Steg 2: Riktade drogtestar vid högriskaktiviteter

Steg 3: Kontinuerligt säkerhetsutbildningsprogram

Fördelar:

- Balanserar objektiva och subjektiva data
- Lägre kostnad än full drogtestning
- Bredare acceptans hos medlemmar

Nackdelar:

- Mer komplex administration
- Risk för otydliga ansvarsområden
- Potentiellt lägre precision i data

Jämförande analys

Metod	Tillförlitlighet Acceptans Juridisk grund Rekommendation			
Anonyma drogtestar	Hög	Medium	Stark	Primärt val
Självrapportering	Medium	Hög	Stark	Komplement
Läkarundersökning	Hög	Medium	Stark	Komplement
Säkerhetsinitiativ	Låg	Hög	Medium	Bas för alla
Hybridmodell	Medium-Hög	Hög	Stark	Alternativ

Slutsats: Anonyma drogtester rekommenderas som primär metod baserat på hög tillförlitlighet, stark juridisk grund och möjlighet till objektiv kartläggning av säkerhetsrisker.

Bilaga B: Testförfarande

Genomförande

- Oberoende certifierat part ansvarar för hela processen
- Testning vid större sammankomster (tävlingar, kurser, träningsläger)
- Frivilligt deltagande med informerat samtycke

Testmetoder

- Urinprov för vanliga narkotikaklasser
- Testning av substanser enligt Riksidrottsförbundets dopinglista
- Vetenskapligt validerade analysmetoder (oberoende certifierad part)

Informerat samtycke

Samtyckeprocess:

- Skriftlig information om programmets syfte och metod
- Tydliggörande av anonymitet och datahantering
- Rätt att avböja utan konsekvenser
- Möjlighet att avbryta deltagande

Resultathantering och uppföljning

Statistisk rapportering

Innehåll:

Svenska Fallskärmsförbundet

- Endast aggregerad statistik på förbunds nivå
- Andel positiva prover (ej individnivå)
- Fördelning över substansklasser
- Geografisk fördelning (regionsnivå)

Rapportering:

- Kvartalsrapporter till styrelsen
- Årsrapport senast till Riksstämman 2026

Åtgärdsplanering

Förebyggande åtgärder baserat på resultat:

- Riktade informationsinsatser vid behov
- Utökad säkerhetsutbildning i berörda områden
- Stärkt fokus på hälsa och säkerhet

BILAGA C: Teknisk implementation för anonymitet

Valbara anonymiseringsmetoder

Metod A: Kodbaserad anonymisering

- Slumpmässigt genererade koder utan koppling till personnummer/namn
- Provtagare känner inte till individens identitet
- Koder förstörs omedelbart efter provtagning med teknisk verifiering

Metod B: Kryptografisk hash-anonymisering

- Kryptografisk hash-funktion utan lagrad nyckel
- Gör återkoppling tekniskt omöjlig
- Högre säkerhetsnivå än kodeförstöring

Metod C: Extern anonymiseringspart

- Oberoende tredje part (t.ex. universitets forskningsenhet) hanterar anonymisering
- Garanterar att även SFF inte kan koppla resultat till individer
- Högsta möjliga integritetsskydd

Datahantering och säkerhet

Lagringsperiod: Anonymiserade resultat lagras maximalt 12 månader

Åtkomst: Endast aggregerad statistik lämnas till SFF

Säkerhet: Krypterad dataöverföring och lagring enligt ISO 27001